

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Hlušíkem, Ph.D. ve věci

žalobce: **A. S.**
státní příslušnost Ruská federace
zastoupeného Ing. V. G.

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 10. 2022, č. j. OAM-962/ZA-ZA11-ZA10-R2-2019, ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se domáhal žalobou ze dne 7. 11. 2022 přezkoumání shora uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo rozhodnuto tak, že se žalobci mezinárodní ochrana dle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) neuděluje. Žalobce v žalobě nevymezil jediný žalobní bod, pouze uvedl, že podává žalobu, neboť má za to, že byl v předcházejícím řízení zkrácen na svých právech s tím, že žalobu doplní později.

Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.

2. Žalobce podáním datovaným dne 18. 11. 2022, daným k poštovní přepravě téhož dne a doručeným soudu dne 21. 11. 2022, doplnil žalobu o specifikaci žalobních bodů. Usnesením zdejšího soudu č.j. 62 Az 20/2022–39 ze dne 24. 11. 2022 byla žaloba odmítnuta z důvodu zmeškání lhůty pro doplnění žalobních bodů. Proti usnesení č.j. 62 Az 20/2022–39 ze dne 24. 11. 2022 podal žalobce kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu, který o kasační stížnosti rozhodl rozsudkem č.j. 3 Azs 309/2022–30 ze dne 23. 1. 2023 tak, že usnesení krajského soudu č.j. 62 Az 20/2022–39 ze dne 24. 11. 2022 zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.
3. Žalobce uvedl, že byl rozhodnutím žalovaného zkrácen na svých právech, když žalovaný dostatečně nekomentoval informace, které sám žalovaný shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace v Ruské federaci, dále žalovaný zpochybnil jeho azylový příběh s tím, že tvrzené stíhání žalobce v Ruské federaci je pouze účelové s cílem vyvolat dojem nemožnosti žalobcova návratu do Ruska. Uvedl, že pokud žalovaný uváděl nesrovnalosti v žalobcem tvrzených skutečnostech, zejména v otázce, proč policisté podali trestní oznámení až v roce 2019, je třeba poukázat na praxi v Ruské federaci, kdy obviněný policista rezignuje, aby nepošpinil práci policie a po chvíli může být vrácen do služby. Poté, co policisté odešli do civilu se cca po roce chtěli vrátit k policii, ale zřejmě je odmítli. Pak tedy měli policisté jediný způsob, podat na žalobce trestní oznámení.
4. Žalobce nesouhlasil se závěry žalovaného o účelovosti vyjádření právního zástupce žalobce, dále s názorem žalovaného, že jediným důvodem odjezdu žalobce z Ruska byla obava z trestního stíhání. K tomu doplnil, že již v roce 2019 uvedl žalovanému, že nemohl v Rusku sehnat práci, ve svém domovském městě Kirov, musel se odstěhovat do Moskvy, ale i tam mu říkali, že nechtějí mít problémy s policií.
5. Žalobce konstatoval, že má důvodné obavy z pronásledování v zemi původu, jelikož je členem sociální skupiny lidí, kteří trpěli jednáním státu a domnívá se, že Ruská federace má tak rozsáhlý represivní aparát, aby evidovala jeho nesouhlas s invazí Ruska na Ukrajinu.
6. Žalobce uvedl, že spáchal trestný čin neuposlechnutím dekretu o vyhlášení částečné mobilizace v Rusku, který ho zavázal dostavit se na shromaždiště v městě Kirově dne 21. 9. 2022, neboť sloužil v armádě v letech 1995–1997 a prošel vojenským výcvikem v roce 2007 a tak je prvním uchazečem o vojenskou službu a vyslání do války. Z výše uvedených důvodů žalobce navrhl zrušení napadeného rozhodnutí.
7. Žalobce následně v rámci ústního jednání před soudem dne 11. 9. 2023 zdůraznil, že mu žalovaný nemůže garantovat, že po návratu do Ruské federace nebude uvězněn. Opětovně připomněl, že obavy z trestního stíhání nebyly jediným důvodem žádosti o mezinárodní ochranu, zejména to byla dále nemožnost si najít normální zaměstnání a dále, že porušil vojenskou povinnost. Žalobce dále opětovně zdůraznil, že patří k sociální skupině osob, které jsou pronásledovány ruským státem, protože otevřeně vystupuje proti ruské agresi na Ukrajině a vyjadřuje své postoje v aplikacích Whatsapp či Viber. Žalobce dále otevřeně podporuje hnutí Alexeje Navalného. Své názory nezveřejňoval na sociálních sítích, protože má v Rusku příbuzné a má o ně obavy. Žalobce dále uvedl, že podle něj se konflikt na Ukrajině již rozšířil na území Ruské federace.
8. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout. Konstatoval, že v průběhu řízení zhodnotil obavy žalobce z pronásledování z důvodu trestního stíhání, nesouhlasu s válkou na Ukrajině či v souvislosti s jeho tvrzením o podpoře Navalného, které vyhodnotil tak, že je nelze považovat za obavy z pronásledování či vážné újmy dle taxativně vymezených důvodů Shodu s prvopisem potvrzuje I.h.

stanovených zákonem o azylu. Žalobcem popsané důvody rovněž nelze považovat za azylově relevantní ve vztahu k pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině. Žalovaný se dále odkázal na dle jeho názoru zcela dostačující zdůvodnění napadeného rozhodnutí. Co se týká nové skutečnosti, kterou žalobce nesdělil žalovanému v průběhu správního řízení, ale uvedl až v žalobě, a to obava z neuposlechnutí výzvy k nástupu do armády v rámci mobilizace v Rusku, žalovaný se domnívá, že zde není prostor pro prolomení ustanovení § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Zjištění z obsahu správních spisů

9. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce dne 30. 10. 2019 požádal o udělení mezinárodní ochrany. Při poskytnutí údajů k této žádosti uvedl, že je svobodný, bezdětný a o mezinárodní ochranu žádá proto, že ho v Rusku nezákonně trestně stíhaly orgány činné v trestním řízení. V pohovoru ke své žádosti žalobce dále sdělil, že v Rusku inicioval trestní stíhání policistů, kteří mu poškodili levou ruku – to se stalo 7. 6. 2015, kdy jel s kamarádem po dálnici, zastavili je policisté, a když jej zavedli na stanoviště, chtěli mu podstrčit drogy. Na základě trestního oznámení žalobce bylo zahájeno trestní stíhání proti dotyčným policistům a proti dvěma neznámým osobám. Trestní stíhání policistů však bylo zastaveno, a to v srpnu 2018, neboť nebylo zjištěno, kdo konkrétně zavinil žalobcovo zranění. Dotyční policisté následně byli od policie propuštěni. Poté žalobce jeho právník informoval, že jej chtějí obvinít z trestného činu křivého obvinění policistů. Žalobce vše řešil přes svého právníka. Z trestního stíhání v Rusku měl strach, protože policie je v Rusku nedotknutelná. Žalobci by v případě odsouzení hrozilo 5-6 let odnětí svobody. Žalobce ke svým tvrzením doložil písemné podklady.
10. Žalovaný o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany ze dne 30. 10. 2019 rozhodl rozhodnutím č.j. OAM-962/ZA-ZA11-ZA21-2019 ze dne 9. 12. 2019, a to tak, že se žalobci mezinárodní ochrana, podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, neuděluje. Proti tomuto rozhodnutí podal žalovaný žalobu ke zdejšímu soudu, který rozsudkem č.j. 62 Az 1/2020–149 ze dne 20. 7. 2021 napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
11. Důvody pro zrušení rozhodnutí seznal krajský soud v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu, když žalovaný vycházel při svém rozhodování z neaktuálních informací, a naopak aktuální informace o situaci v Ruské federaci nezohlednil. Žalovaný se také nedostatečně zabýval otázkou trestního stíhání žalobce a z něj vyplývající újmy, kterou by bylo možno hodnotit jako pronásledování podle zákona o azylu. Soud žalovaného zavázal k doplnění relevantních podkladů.
12. Žalovaný, vázán rozsudkem krajského soudu, znovu posoudil žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany. Dne 10. 2. 2022 proběhl s žalobcem doplňující pohovor k jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany. V rámci pohovoru byla znovu podrobně řešena otázka trestního stíhání, které žalobci v Rusku hrozí za křivé obvinění policistů. Žalobce sdělil, že vzhledem k tomu, že dotčení policisté nebyli odsouzeni za trestný čin, ale byli propuštěni z práce, chtějí jej obvinít z křivého obvinění a poškození jejich osob. Jeho případ se vyšetřoval od roku 2015 do roku 2018, nicméně vyšetřování neshledalo policisty vinnými, vše skončilo ve fázi vyšetřování, soud neproběhl. Dle žalobce je systém vyšetřování policistů Shodu s prvopisem potvrzuje I.h.

zkorumpovaný a brání policisty. Žalobce doložil do správního spisu sdělení svého právního zástupce v Rusku ze dne 24. 6. 2021, v němž mu sděluje, že proti žalobci skutečně bylo trestní stíhání zahájeno, s tím, že v současné době je pozastaveno, neboť místo pobytu žalobce není známo. Doložil informaci o tom, že byl zveřejněn archiv ohledně nelidského zacházení s vězni v ruských věznicích, přičemž žalobce má obavy, že by se s ním zacházelo stejným způsobem a ve vazbě by ho donutili k přiznání toho, co vůbec nespáchal. Dne 5. 3. 2022 obdržel žalovaný od žalobce e-mail, v němž uvádí, že se mnohokrát pokoušel kontaktovat svého právního zástupce v Rusku, ale bezvysledně. Vzhledem k vypuknutí války na Ukrajině se obecně bojí „zaplést se“ s Ruskem, když je proti Putinovi a proti válce.

13. Dne 13. 7. 2022 proběhl s žalobcem další doplňující pohovor; v něm žalobce potvrdil svůj nesouhlas s Putinem a válkou na Ukrajině. Sdělil, že tento svůj nesouhlas nevyjadřuje veřejně, pouze jej sdělil svým blízkým, jelikož se obává o své příbuzné žijící v Rusku. V ČR navštívil mítink proti válce na Ukrajině, poskytl jednorázovou finanční humanitární pomoc, na sociálních sítích však své názory nesděluje, jelikož je vůbec nepoužívá. Dále sdělil, že byl dvakrát hospitalizován v psychiatrické nemocnici v Bohnicích, konkrétně se léčí s panickými atakami strachu, jako následkem toho, co prožíval v Rusku. Má svého psychiatra MUDr. G., k němu pravidelně dochází. Žalobce poskytl souhlas s nahlížením do zdravotní dokumentace. Žalobce rovněž uvedl, že podporuje Alexeje Navalného a účastnil se mítinků na jeho podporu. Dne 28. 7. 2022 byl žalovanému doručen e-mail žalobce, v němž žalobce dokládá své aktivity na podporu Ukrajiny.
14. Dne 20. 9. 2022 byla žalobci dána možnost seznámit se s podklady rozhodnutí, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady rozhodnutí či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich využití. Žalobce této možnosti využil, s podklady se seznámil, vlastními prostředky si vyhotovil jejich fotokopie. Žalobce nenavrl žádné doplnění podkladů pro rozhodnutí. Jako novou informaci uvedl, že se dne 18. 8. 2022 zúčastnil jako dobrovolník akce Červeného kříže v Praze na pomoc Ukrajincům.
15. Následně dne 6. 10. 2022 rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím. Uzavřel v něm, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzenými důvody žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany je obava žalobce z trestního stíhání v Rusku za křivé obvinění policistů, dále podpora Alexeje Navalného a nesouhlas s ruskou invazí na Ukrajině. Žalovaný při posouzení žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany vycházel především z výpovědi žalobce, jím doložených materiálů a informací ohledně politické a bezpečnostní situace a dodržování lidských práv v Ruské federaci.
16. Žalovaný, po vyhodnocení žalobcem tvrzených skutečností, zaujal názor, že proti žalobci nebylo zahájeno trestní řízení. Důkaz, a to sdělení právního zástupce žalobce ze dne 24. 6. 2021, vyhodnotil jako promyšlený a účelový, aby byl podpořen žalobcův azylový příběh, když v něm chybí klíčové informace, např. identifikátor trestního řízení. Žalovaný dále upozornil na nesrovnalosti a nelogičnost popisu konfliktu žalobce s policisty a situaci vyhodnotil tak, že pokud by dotčení policisté chtěli očistit své jméno, podali by trestní oznámení hned a nečekali by téměř rok. Dále žalovaný konstatoval, že pouhé obvinění neznamena, že bude osoba uznána vinnou, a i v případě, že bude uznána vinnou, jaký druh trestu jí bude uložen. Žalovaný měl za to, že nebyly zjištěny skutečnosti, které vedly k závěru, že žalobce by měl být bezprostředně po svém návratu do vlasti odsouzen k trestu odnětí svobody, proto se blíže nezabýval informacemi o situaci v ruských věznicích.
17. Co se týče důvodu udělení mezinárodní ochrany pro pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, žalovaný konstatoval, že Shodu s prvopisem potvrzuje I.h.

žalobce v rámci poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 5. 11. 2019 uvedl, že nemá žádné politické přesvědčení a nikdy se politicky neangažoval, nehovořil o žádné své politické aktivitě na území Ruska. Teprve při doplňujícím pohovoru dne 13. 7. 2022 žalobce sdělil, že se zúčastnil mítinků na podporu A. Navalného. Žalovaný uzavřel, že žalobce se zúčastnil mítinků na podporu A. Navalného až na území České republiky v roce 2021 a i v případě, že by se zúčastnil mítinků v Rusku, žalobce netvrdil žádnou skutečnost, z níž by vyplývalo, že by v této souvislosti byl vystaven jednání podřaditelnému pod pojem pronásledování ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu.

18. V otázce nesouhlasu žalobce s ruskou invazí na Ukrajinu žalovaný rovněž neshledal důvodný strach žalobce z pronásledování, když žalobce svůj nesouhlas nesdílel veřejně, nýbrž jen v okruhu svých přátel žijících mimo Ruskou federaci. Stejně tak neveřejné a nedohledatelné jsou jeho aktivity na podporu ukrajinských uprchlíků. Žalovaný proto dospěl k závěru, že zde nejsou objektivní důvody, pro něž by žalobce mohl mít potíže s bezpečnostními složkami Ruské federace po svém návratu.
19. Žalovaný se rovněž zabýval rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce a přihlédl k jeho věku a zdravotnímu stavu. Žalobce sdělil, že trpí psychiatrickým onemocněním, s nímž se v Praze léčí, konkrétně panickými atakami strachu, byl dvakrát hospitalizovaný. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že žalobce má v Ruské federaci své rodiče a bratra, kteří mu v případě potřeby mohou pomoci, v České republice rodinu nemá. Co se týká psychiatrické diagnózy, jak vyplývá z Informace OAMP ze dne 22. 8. 2022, je v Rusku dostupná pro žalobce potřebná psychologická i psychiatrická péče.
20. Až po vydání napadeného rozhodnutí v doplnění žaloby ze dne 18. 11. 2022 žalobce uvedl, že má mobilizační průkaz, dle něžž byl povinen dostavit se na vojenské shromaždiště do 26. 9. 2022, což neudělal a tím spáchal trestný čin. Žalobce konkretizoval svůj vojenský výcvik a jako důkaz přiložil vojenskou knížku a mobilizační průkaz v ruském originále. Ve své replice žalovaný setrval na zamítnutí žaloby s tím, že dle jeho názoru není důvod pro prolomení pravidla obsaženého v § 75 odst. 1 s. ř. s., když žalobce má možnost podat novou žádost o poskytnutí mezinárodní ochrany s uvedením nových důvodů. Dne 2. 3. 2023 žalobce doložil do spisu svůj vojenský průkaz a mobilizační předpis přeložené do českého jazyka.

Posouzení věci krajským soudem

21. Krajský soud především zdůrazňuje, že v této věci již jednou rozhodl, a to rozsudkem ze dne 11. 9. 2023, kterým napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
22. Tento rozsudek byl však zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2024, č. j. 1 Azs 194/2023-77. V něm NSS uvedl následující:

„Krajský soud v odst. 27 napadeného rozsudku žalovanému vytkl, že napadené rozhodnutí je v otázce obav žalobce z trestního stíhání v zemi původu nekonzistentní s jeho dřívějším závěrem vyjádřeným v předchozím rozhodnutí ze dne 30. 10. 2019. Podle krajského soudu žalovaný změnu svého názoru na azylový příběh žalobce učinil pouze na základě informací, jež mohou se stejnou pravděpodobností potvrzovat jeho azylový příběh a existenci relevantních důvodů pro obavy z pronásledování žalobce.

Tomuto závěru krajského soudu však nelze přisvědčit. Krajský soud předně vychází z nesprávného východiska svého posouzení, podle něhož žalovaný v rozhodnutí ze dne 30. 10. 2019 nezpochybňoval azylový příběh žalobce a nerozpíral jeho tvrzení o možném trestním stíhání (srov. odst. 27 napadeného rozsudku). Z odůvodnění uvedeného na str. 6 a 7 rozhodnutí ze dne Shodu s prvopisem potvrzuje I.h.

30. 10. 2019 nicméně plyne, že stěžovatel považoval obavu z možného zahájení trestního stíhání z jím konkrétně uvedených důvodů za neopodstatněnou, založenou na subjektivních domněnkách a ničím nepodložených informacích advokáta žalobce. Žalovaný tudíž tvrzení žalobce a jeho azylový příběh zpochybnil již ve svém prvním rozhodnutí ze dne 30. 10. 2019.

V rozhodnutí ze dne 30. 10. 2019 se navíc žalovaný zabýval výhradně obavami z možného budoucího zahájení trestního stíhání žalobce po jeho návratu do země původu. Toto posouzení odpovídalo rovněž tvrzením žalobce uvedeným během jeho pohovoru. Dospěl přitom k závěru, že neexistuje reálný důvod, že by k zahájení trestního stíhání mělo po návratu žalobce do Ruské federace dojít (srov. str. 6 rozhodnutí ze dne 30. 10. 2019). Naproti tomu v napadeném rozhodnutí stěžovatel posuzoval otázku jinou – a to, zda již v Ruské federaci bylo proti žalobci zahájeno trestní stíhání. Dospěl přitom k závěru, že nikoli; přičemž tento závěr podepřel konkrétními důvěry (srov. str. 11 a 12 napadeného rozhodnutí).

V napadeném rozhodnutí tudíž žalovaný posuzoval nejen hrozbu zahájení trestního stíhání žalobce v budoucnu, ale především, zda již bylo trestní stíhání proti žalobci v Ruské federaci pro křivé obvinění zahájeno, a to v kontextu jím dříve nezohledněných důkazů (vyjádření právního zástupce žalobce). Jedná se tak o jinou skutečnost, kterou předtím žalovaný s ohledem na tvrzení žalobce výslovně neposuzoval. Tvrzení, že již k zahájení trestního stíhání došlo, totiž vnesl žalobce do řízení až před krajským soudem, když k tomu předložil nový důkaz sdělením právního zástupce žalobce o zahájení trestního stíhání. Mimo jiné právě z tohoto důvodu přitom krajský soud rozhodnutí ze dne 30. 10. 2019 zrušil (srov. odst. 25 rozsudku krajského soudu ze dne 20. 7. 2021, č. j. 62 Az 1/2020–149) a zavázal žalovaného tuto skutečnost zohlednit.

Žalovanému tudíž nelze vytýkat nekonzistentnost v jeho náhledu na azylový příběh žalovaného a jím tvrzené obavy, pokud v napadeném rozhodnutí posuzoval a hodnotil jinou skutečnost, která v řízení vyvstala a byla žalobcem prokazována důkazy, které předložil až po vydání prvního rozhodnutí ve věci (rozhodnutí ze dne 30. 10. 2019). Jestliže se v průběhu řízení změnil žalobcem tvrzené informace, přísluší správnímu orgánu se těmito informacemi zabývat a vyhodnotit je. Pokud nicméně takovým novým tvrzením neuvěří, nejedná se v takovém případě o nekonzistentnost jeho rozhodování, nýbrž o možnou reakci na nová tvrzení a namítané okolnosti, kterou přísluší k podané žalobě přezkoumat krajskému soudu.

Krajskému soudu konečně nelze přisvědčit ani v závěru, že by stěžovatel odmítl žalobcem tvrzené obavy pouze na základě informací, jež mohou se stejnou pravděpodobností potvrzovat jeho azylový příběh a existenci relevantních důvodů pro obavy z pronásledování žalobce, konkrétně s ohledem na vyjádření právního zástupce žalobce psané jeho rukou bez uvedení informace o čísle jednacím a dále formulaci mailu, který poslal právní zástupce žalobce z Ruské federace žalobci ve znění „Zasílám, co jste si vyžádal – doufám, že to pomůže“. Ze stran 11 a 12 napadeného rozhodnutí jednoznačně plyne, že žalovaný svůj závěr založil na více důvodech než jen této krajským soudem zdůrazněné okolnosti. Stěžovateli je konkrétně nutné přisvědčit, že uvedený závěr dovedl rovněž na jím popsaných rozporech ve výpovědích žalobce, skutečnosti, že žalobce i přes výzvu žalovaného nedoložil žádné oficiální dokumenty o trestním stíhání, informacím o zemi původu a zprávě MZV ze dne 3. 2. 2021, znění trestního zákoníku Ruské federaci a absenci vydání evropského či mezinárodního zatykače na žalobce. Závěr krajského soudu, který vadu napadeného rozhodnutí spatřuje v tom, že žalovaný svůj závěr založil „pouze“ na zpochybnění vyjádření právního zástupce žalobce, proto nemůže obstát.

Závěrem NSS dodává, že se nyní sám nezabýval zákonností právního závěru stěžovatele o nedůvodnosti obav žalobce z důvodu trestního stíhání. Takový přezkum náleží provést nejprve krajskému soudu. Pokud však krajský soud shledá toto posouzení žalovaného nezákonným, musí tak učinit s ohledem na všechny důvody uvedené žalovaným, jež musí sám krajský soud adresně a efektivně zpochybnit. Tak tomu však z výše uvedených důvodů v současné době není.

...

Pouhá skutečnost, že je obecně známou a přijímanou skutečností, že se orgány Ruské federace v současné době dopouštějí potírání mezinárodně garantovaných práv vlastního obyvatelstva, zejména svobody shromažďování a projevu (k tomu srov. rozsudek NSS ze dne 11. 3. 2022, č. j. 6 Azs 306/2021-49), totiž ještě neznamená, že v Ruské federaci brozí azylově relevantní riziko konkrétně žalobci. Judikatura správních soudů přitom zdůrazňuje, že se musí jednat o hrozbu reálnou, nikoliv pouze hypotetickou (viz např. rozsudky NSS ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82, a ze dne 13. 8. 2010, č. j. 4 Azs 11/2010-112). Požadavek reálnosti hrozby nicméně již ze své podstaty vyžaduje adresnost posouzení rizik pro žadatele a vztažení dovozených závěrů k jeho azylovému příběhu a zjištěným okolnostem v zemi původu.

Žalovaný se přitom na stranách 13 až 15 napadeného rozhodnutí individuálními okolnostmi situace žalobce podrobně zabýval. Sám uznal, že současná situace dodržování základních práv a svobod není v Ruské federaci ideální. Stejně tak připustil, že osoby veřejně vyjadřující svůj nesouhlas s ruskou invazí mohou v této zemi čelit správnímu či dokonce trestnímu stíhání. Žalovaný nicméně nezjistil žádné konkrétní reálné riziko pro žalobce. Z žádných jím zjištěných okolností totiž podle jeho názoru neplyne odůvodněný závěr, že by se o postojích žalobce mohly ruské státní orgány dozvědět. Krajským soudem vytýkaný závěr o nesdílení politických postojů na sociálních sítích přitom nebyl jediný, který stěžovatele k tomuto závěru vedl. Stěžovatel naopak podrobně veškeré žalobcem tvrzené jednání, jako jsou předložené fotografie z protestních akcí, pomoc Ukrajincům či vedení profilu na telegramovém messengeru, ve svém rozhodnutí zohlednil a vypořádal.

Pokud krajský soud tyto konkrétní a v napadeném rozhodnutí podrobně vymezené důvody při svém přezkumu nezohlednil a adresně na ně nereagoval, nýbrž se omezil pouze na obecné konstatování o nepříznivé situaci v zemi původu, nemůže jeho závěr obstát. Pokud tedy tyto stěžovatelem uvedené důvody shledá krajský soud v dalším řízení nepřesvědčivé či nesprávné, bude je muset adresně a efektivně zpochybnit.

...

Otázkou, zda je povinnost žalobce nastoupit do armády opravdu novou skutečností, kterou žalobce nemohl bez vlastního zavinění uvést již v řízení před správním orgánem, se nicméně krajský soud nezabýval. Nejvyšší správní soud sice uznává, že žalobci nelze klást za vinu, že před okamžikem vyhlášení mobilizace v Ruské nepředložil žalovanému mobilizační předpis a vojenský průkaz, byť se jedná o dokumenty, kterými v této době prokazatelně disponoval (mobilizační předpis byl vydán v roce 2007, jak výslovně uvedl i sám žalobce ve svém vyjádření ke kasační stížnosti). Z pohledu NSS je nicméně problematické, že k vyhlášení mobilizace na území Ruské federace došlo dne 21. 9. 2022 (srov. odst. 22 napadeného rozsudku), tedy ještě před vydáním napadeného rozhodnutí stěžovatelem dne 6. 10. 2022. Za této situace tak bylo namístě, aby uvedenou otázku krajský soud posoudil a ve svém rozhodnutí zohlednil a výslovně odůvodnil. Jeho úvaha, kterou by mohl nyní NSS přezkoumat, však v napadeném rozsudku chybí.

Nejvyšší správní soud rovněž přisvědčil stěžovateli v jeho námitkách zpochybňujících dostatečnost hodnotících úvah krajského soudu ohledně jím provedených důkazů (mobilizačního předpisu a vojenského příkazu). Nejvyšší správní soud konkrétně odkazuje na odst. 28 napadeného rozsudku, v němž krajský soud uvedl, že důležitou skutečností, kterou musí žalovaný zohlednit, je právě obdržení mobilizačního příkazu, který žalobce neuposlechl. Krajský soud však na ústním jednání provedl důkaz mobilizačním předpisem z roku 2007, nikoli adresným mobilizačním příkazem. V Ruské federaci přitom nebyla vyhlášena všeobecná mobilizace, u níž by bylo bez dalšího zcela nepochybné, že dopadá adresně na všechny osoby v záloze, a tudíž i na žalobce. Na základě jakých konkrétních důvodů a úvah krajský soud dospěl k závěru, že žalobce byl skutečně mobilizován, přitom není z napadeného rozsudku patrné. Tato vada je přitom o to významnější z důvodu, že žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 6. 2. 2023 poukázal na nedostatečnou průkaznost žalobcem předloženého mobilizačního předpisu s ohledem na jeho časový okamžik vydání. S ohledem na zásadu rovnosti zbraní měl proto krajský soud na námitky stěžovatele ve svém rozsudku reagovat a jejich správnost vyvrátit.

Nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů je konečně i závěr krajského soudu vyslovený v odst. 30. napadeného rozsudku, jímž stěžovatele zavázal povinností posoudit otázku, zda vojenský konflikt vyvolaný Ruskou federací již naplňuje podmínky vojenského konfliktu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Tento krajským soudem vyslovený požadavek totiž nemá žádnou oporu v předchozí argumentaci krajského soudu. Citované ustanovení přitom dopadá na újmu hrozící civilistům v důsledku ozbrojeného konfliktu. Případné vztažení tohoto ustanovení na situaci žalobce by se tak mělo týkat bezpečnostní situace v zemi původu – tedy Ruské federaci. Proč je nutné toto posouzení ve vztahu k žalobci učinit, nicméně není z odůvodnění napadeného rozsudku patrné.“

23. Těmito závěry je krajský soud v dalším řízení vázán.
24. Krajský soud následně opětovně přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 s. ř. s.], a dospěl k závěru, že žaloba důvodná není. Ve věci rozhodl po ústním jednání konaném dne 29. 7. 2024, ke kterému se žádný z účastníků nedostavil a soud tak jednal v jejich nepřítomnosti.
25. Krajský soud považuje za důležité pro opětovný přezkum napadeného rozhodnutí zdůraznit, že u ústního jednání dne 11. 9. 2023 soud doplnil dokazování, a to žalobcem předloženým mobilizačním předpisem a vojenským příkazem. Z mobilizačního předpisu soud zjistil, že žalobce má coby voják hodnost ml. seržanta a že je povinen na základě ústavy Ruské federace, aniž by čekal na výzvu vojenského komisaře, dostavit se od oznámení o mobilizaci do osmnácti hodin páteho dne na adresu OOO „Sach“, Moskovskaja 102. Z vojenské knížky soud zjistil, že se jedná o průkaz vystavený na jméno žalobce s tím, že žalobce vykonával vojenskou službu od 22. 6. 1995 do 18. 6. 1997, kdy byl demobilizován do náhradní sestavy a zařazen do Leninského OVK m. Kirova.
26. V dalším řízení po kasačním rozsudku NSS se soud zaměřil nejprve na posouzení závěrů žalovaného ohledně nedůvodnosti obav žalobce z trestního stíhání optikou závěrů vyslovených v kasačním rozsudku.
27. Z napadeného rozhodnutí, str. 11 a násl. vyplývá, že žalovaný posoudil žalobcovo tvrzení o trestním stíhání jeho osoby za pomluvu jako účelové s cílem vyvolat dojem nemožnosti jeho návratu do Ruska, resp. jemu tam hrozícímu nebezpečí. Žalovaný přitom zdůraznil nesrovnalosti ve výpovědích žalobce, kdy nejprve při prvním pohovoru dne 5. 11. 2019 sdělil, Shodu s prvopisem potvrzuje I.h.

že proti němu nebylo dosud zahájeno trestní stíhání, neboť kdyby bylo, nemohl by vůbec z Ruska vycestovat. Během doplňujícího pohovoru dne 10. 2. 2022 žalobce nejprve vyvrátil, že by byl před odcestováním z Ruska z něčeho oficiálně obviněn, následně však v dalším pohovoru ze dne 13. 7. 2022 tvrdil, že policie proti němu zahájila vykonstruované trestní řízení v červnu 2019. Žalovaný uvedená tvrzení žalobce vyhodnotil tak, že žalobce se svými výpověďmi snaží vygradovat svůj azylový příběh a umocnit problémy, kterým by mohl být ve vlasti vystaven. Podle žalovaného žalobce své tvrzení o trestním stíhání nijak nedoložil, přičemž za důkaz nelze považovat ani vyjádření, které měl žalobce obdržet od svého právního zástupce v Rusku, neboť jde o jeho prosté vyjádření sepsané vlastní rukou, bez uvedení klíčových informací k trestnímu stíhání žalobce. Dále žalovaný konstatoval, že pouhé obvinění neznámá, že bude osoba uznána vinnou, a i v případě, že bude uznána vinnou, jaký druh trestu jí bude uložen. Žalovaný měl za to, že nebyly zjištěny skutečnosti, které vedly k závěru, že žalobce by měl být bezprostředně po svém návratu do vlasti odsouzen k trestu odnětí svobody, proto se blíže nezabýval informacemi o situaci v ruských věznicích.

28. Podle krajského soudu nelze primárně zpochybnit žalobcovo tvrzení o trestním stíhání způsobem, jakým to učinil žalovaný. Krajský soud již v předchozím rozsudku, kterým zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 12. 2019 učinil závěr, že ze sdělení advokáta žalobce ze dne 24. 6. 2021 vyplývá, že proti žalobci bylo zahájeno trestní řízení podle části 5 čl. 128.1 Trestního kodexu Ruské federace s tím, že řízení je v současné chvíli pozastaveno, neboť místo žalobcova bydliště nebylo zjištěno. Jelikož si žalovaný nepodal proti citovanému rozsudku kasační stížnost, byl v dalším řízení tímto závěrem vázán. Pokud tedy žalovaný zpochybnil žalobcovo tvrzení o jeho trestním stíhání, nemůže jeho závěr obstát.
29. To však samo o sobě neznámá, že by v návaznosti na to bylo nutné jako primárně nesprávné označit navazující úvahy žalovaného, zejména stran závěrů o nelogickém popisu žalobcem tvrzeného konfliktu s policisty, jakož i úvahy o hrozbě trestu odnětí svobody.
30. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvážil, že žalobcem tvrzený konflikt s policisty se jeví jako nelogický, neboť žalobce podal trestní oznámení na policisty v červnu 2015, přičemž toto řízení mělo být ukončeno (zastaveno) v srpnu 2018 z důvodu nezjištění konkrétního pachatele. Tedy, policisté nebyli uznáni vinnými ze spáchání trestného činu, nicméně už v průběhu vyšetřování měli být propuštěni ze zaměstnání (v roce 2016 či 2017). Stížnost proti žalobci však měli policisté podat až v první polovině roku 2019. Podle žalovaného se právě uvedená okolnost jeví jako nelogická – tedy proč by policisté čekali téměř rok, pokud chtěli žalobce obvinít z pomluvy, pokud by tito chtěli očistit své jméno či se žalobci pomstít, jistě by tak učinili bezprostředně po ukončení jejich trestního řízení.
31. Jakkoli se může skutečně se jevit jako poměrně nelogické, aby policisté, na které žalobce podal trestní oznámení, vyčkávali s *pomstou* či s trestním oznámením na žalobce minimálně rok (od doby kdy mělo být zastaveno trestní řízení vůči policistům), lze podle krajského soudu se shodnou mírou pravděpodobnosti přijmout také vysvětlení žalobce, učiněné v doplnění žaloby, kdy žalobce poukázal na praxi v Ruské federaci, kdy obviněný policista rezignuje, aby nepošpinil práci policie a po chvíli může být vrácen do služby. Poté, co policisté odešli do civilu se cca po roce chtěli vrátit k policii, ale zřejmě je odmítli. Pak tedy měli policisté jediný způsob, podat na žalobce trestní oznámení. K uvedené verzi se přitom žalovaný nikterak nevyjádřil, a to ani v rámci písemného vyjádření k žalobě, ani v rámci ústního jednání, u něhož byl přítomen, dne 11. 9. 2023.

32. Hodlal-li tedy žalovaný uvedenými rozpory zpochybnit věrohodnost žalobce, nelze jeho úvahám přisvědčit.
33. Podstatné pro rozhodnutí ve věci tak podle krajského soudu je posouzení míry obav žalobce z hrozby odnětí svobody v návaznosti na jeho trestní stíhání v zemi původu a dále hrozby pronásledování z důvodu tvrzené příslušnosti k sociální skupině, která se otevřeně staví proti ruské agresi na Ukrajině, potažmo podporující hnutí Alexeje Navalného.
34. Pokud se týče hodnocení úvah žalovaného o hrozbě odsouzení k trestu odnětí svobody v případě návratu žalobce do vlasti, zabýval se podle krajského soudu žalovaný správně povahou žalobcova trestního stíhání podle čl. 128.1 Trestního zákoníku Ruské federace, když vyhodnotil obsah odstavce 5 citovaného ustanovení, z něhož vyplynula škála možných (alternativních) trestů, včetně možnosti odnětí svobody. Žalovaný správně uvážil, že z uvedeného je zřetelné, že v případě odsouzení žalobce podle citovaného ustanovení nehrozí žalobci *automaticky* odnětí svobody, když to není jediný možný trest, který lze podle citovaného ustanovení uložit. Jakkoli lze obecně obavy žalobce podpořit problematickou situací v Ruské federaci v oblasti lidských práv, veřejného vyjadřování opozičních názorů atd., jak vyplývá z materiálů shromážděných žalovaným, nebyly v řízení zjištěny žádné relevantní skutečnosti, ze kterých by bylo možné dovodit, že žalobce je *zájmovou osobou* pro státní (represivní) složky Ruské federace a že by tedy bylo lze s vyšší mírou pravděpodobnosti očekávat a priori uložení tvrdšího trestu v případě, že by byl žalobce vůbec skutečně za jednání, pro které je trestně stíhán, odsouzen. S uvedeným úzce souvisí právě žalobcem tvrzená příslušnost ke skupině osob, které mají být pronásledovány ruským aparátem pro žalobcovy názory veřejně prezentované, a to jak ve vztahu k ruské agresi na Ukrajině, tak ve vztahu k tvrzené podpoře hnutí Alexeje Navalného.
35. V té souvislosti se krajský soud v rámci opětovného přezkumu napadeného rozhodnutí zaměřil blíže na důvody, které vedly žalovaného k závěru o tom, že by žalovaný ani z uvedených důvodů nemohl pociťovat odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu.
36. Je třeba přisvědčit žalovanému v jeho závěrech, že z podkladů rozhodnutí, žalobcových vyjádření a jím doložených materiálů především vyplývá, že žalobce svůj nesouhlas s invazí ruských vojsk na Ukrajině nevyjadřuje nijak veřejně, když jej sdílí v zásadě pouze mezi svými přáteli, není nijak aktivní na sociálních sítích. To ostatně žalobce sám potvrdil v rámci ústního jednání dne 11. 9. 2023, když uvedl, že na sociálních sítích veřejně nevystupuje z důvodu obav o své příbuzné v Rusku.
37. Krajský soud má dále za to, že žalovaný učinil z žalobcem doložených podkladů správný závěr, že se žalovaný v Praze neúčastnil žádných protiválečných mítinků, když z fotografií předložených žalobcem skutečně nelze takový závěr učinit.
38. Žalovaný přitom při hodnocení azylového příběhu žalobce nezpochybnil, že osoby, které vyjadřují veřejně svůj nesouhlas s ruskou invazí na Ukrajinu mohou v Rusku čelit správnímu či trestnímu řízení, avšak s ohledem na charakter projevovaného nesouhlasu žalobce s invazí nelze v případě žalobce hovořit o odůvodněných obavách z pronásledování v důsledku jeho nesouhlasu s invazí po návratu do Ruska. Tyto úvahy krajský soud sdílí a považuje je za správné. Žalobce totiž nenabídl v průběhu řízení o jeho žádosti a ani v následném soudním řízení žádné relevantní tvrzení, natož důkazy, které by o vyjadřování nesouhlasu žalobce s invazí veřejně, např. na sociálních sítích, vypovídaly.

39. Shodné závěry lze přitom učinit také ve vztahu k žalobcem tvrzené podpoře uprchlíků v ČR a dále hnutí Alexeje Navalného, neboť ani v této souvislosti skutečně z obsahu správních spisů, ani z žádných žalobcem doložených skutečností nevyplývá, že by žalobce veřejně aktivně podporoval jakkoli hnutí Alexeje Navalného a že by v té souvislosti mohl být vystaven oprávněným obavám z pronásledování. V tomto směru lze odkázat na přesvědčivé odůvodnění napadeného rozhodnutí, z něž vyplývá, že podporu Alexeji Navalnému začal žalobce vyjadřovat až během svého pobytu v ČR, nadto nikoli veřejně.
40. Konečně se krajský soud zabýval také obavami žalobce z návratu do Ruska s ohledem na žalobcem tvrzenou povinnost k nástupu do armády.
41. Jak upozornil NSS v kasačním rozsudku, v Ruské federaci nebyla vyhlášena všeobecná mobilizace, u níž by bylo bez dalšího zcela nepochybné, že dopadá adresně na všechny osoby v záloze, a tudíž i na žalobce. Je totiž pravdou, že žalobce pouze u ústního jednání dne 11. 9. 2023 tvrdil, že žalobce patří ke skupině vojáků, kteří jsou v první řadě povoláni do války na základě tzv. mobilizačního nařízení, kdy v případě vyhlášení mobilizace se musí bez obsílky dostavit do tří dnů na vojenskou správu. Krajský soud přitom dospěl k tomu, že z důkazů, které soud provedl u ústního jednání dne 11. 9. 2023, skutečně bez dalšího nevyplývá, že by žalobce v případě návratu do Ruska byl povinen se dostavit na vojenskou správu a že by se na něj vztahovala částečná mobilizace vyhlášená dne 21. 9. 2022, když ani žalobce ke svým tvrzením další relevantní doklady nepředložil. V tomto směru tedy krajský soud musí korigovat také své závěry vyslovené v rozsudku ze dne 11. 9. 2023 v bodě [28].
42. V současné době totiž nelze bez dalšího dospět k závěru, že by žalobci hrozila v případě návratu do vlasti přímá povinnost k nástupu do armády a zapojení do bojů na Ukrajině, a tudíž nelze nalézt ani odůvodněnou obavu žalobce z existence vážné újmy v případě jeho návratu.
43. Lze tedy uzavřít, že ačkoli lze přisvědčit žalobním námitkám, že žalovaný nesprávně posoudil tvrzení žalobce o jeho trestním stíhání a nesprávně posuzoval jako v zásadě nevěrohodný azylový příběh žalobce ve vztahu k napadení ze strany policistů v Ruské federaci a následně jednání těchto policistů poté, co na ně žalobce podal trestní oznámení, shledal krajský soud jako ve výsledku správné závěry žalovaného, že ze skutečností, které byly v řízení zjištěny, nelze dovodit odůvodněnou obavu z pronásledování žalobce podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, jakož i důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, a to ani ve vztahu k hrozbě vážné újmy z důvodu ozbrojeného konfliktu. Krajský soud má po opětovném přezkumu napadeného rozhodnutí za to, že lze jako správné přijmout závěry žalovaného vyslovené na str. 24 napadeného rozhodnutí, že nynější válečný konflikt Ruské federace na Ukrajině nelze považovat za ozbrojený konflikt ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, a to konečně ani za situace, kdy dochází k určité ofenzivě ukrajinských vojsk na území Ruské federace, jak na to upozorňoval žalobce, neboť lze stále dospět k závěru, že situace na většině území Ruské federace je v tomto smyslu stabilní.

Závěr a náklady řízení

44. Krajský soud tedy na základě všech uvedených skutečností dospěl k závěru, že žalobní námitky žalobce důvodné nejsou, a proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

45. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. krajský soud žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému podle obsahu spisu nad rámec jeho běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je přípustná** kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu. Nepřípustná je taková kasační stížnost, na niž dopadají výluky z přípustnosti stanovené v § 104 s. ř. s.

Ostrava 5. srpna 2024

JUDr. Petr Hlušík, Ph. D.
samosoudce